

роки, у своєму розвитку, неефективно забезпечує необхідними інвестиційними ресурсами економіку країни. Такий стан розвитку РЦП зумовлений проблемами в корпоративному управлінні, у наявності обмеженого кола інвестиційних інструментів, що необхідні інвесторам для інвестування, у фінансовій неграмотності населення країни, соціально-ментальних нормах та звичаях, недосконалому нормативно-правовому регулюванню тощо. В Україні існує низький рівень знань та проінформованості населення щодо функціонування ринку цінних паперів, що спричиняє низьку активність фізичних осіб, які є головними інвесторами на ринку у розвинутих країнах.

Список використаних джерел:

1. Украина впервые присоединится к сети международного депозитария [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/rus/news/2019/05/22/648041/>.
2. Как украинцам приобрести ценные бумаги зарубежных компаний [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://focus.ua/economics/455775-kak_ukraintsam_priobresti_tsennye_bumagi_zarubezhnykh_kompanii.
3. Как украинцу купить акции Google, Amazon, Apple или Facebook. Пошаговая инструкция [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://nv.ua/amp/kak-ukraincu-kupit-akcii-google-amazon-apple-ili-facebook-poshagovaya-instrukciya-50008671.html>.
4. В самое «яблоко»: как купить иностранные ценные бумаги в Украине [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://delo.ua/economyandpoliticsinukraine/v-samoe-jabloko-kak-kupit-inostrannye-cennye-356508/>.
5. Как в Украине купить акции иностранных компаний и не стать жертвой мошенников. Разбор всех вариантов [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://vctr.media/how-ukrainians-bought-shares-13966/>.

Гринишин І. М.
Студент 4 р.н. НаУКМА

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА СТРАХОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ

Пандемія COVID-19 сколихнула без перебільшення усі світові галузі економіки. Не виключенням стала і страхова галузь. Проте, на відміну від банківської сфери та небанківського фінансового сектору, страхові компанії, внаслідок пандемії, постраждали щонайменше. Ринок страхування підійшов до карантину у стані прийдешніх змін - встановлення нових нормативів платоспроможності та перехід страхових компаній під регулювання Нацбанку.

З початком пандемії, незважаючи, що карантинні обмеження, введені урядом України, не забороняли роботу страхових компаній, чимало страховиків, задля запобігання поширенню коронавірусної інфекції, обмежили роботу своїх відділень та були змушені у швидкому режимі підлаштовуватися під діючі карантинні обмеження, впроваджуючи продажі в онлайн-режимі та випуск

нових страхових продуктів - страхування на випадок хвороби COVID-19. Банківські установи та компанії-посередники також імплементували продажі страхових продуктів на своїх платформах, зокрема, у мобільних додатках та на сайтах онлайн-банкінгу, що, безперечно, допомогло підвищити продажі страховиків.

Зі свого боку, Національний банк України, задля підтримки страховиків в умовах карантину, надав пропозиції Нацкомфінпослуг щодо пом'якшення регулювання страхових компаній в частині незастосування штрафних санкцій та надання додаткового часу для оприлюднення фінансової звітності за 2019 рік [1]. Окрім цього, 30 червня 2020 р. завершився перехідний період щодо впровадження вимог платоспроможності страховими компаніями. З початку 2020 року, за даними Нацбанку, ринок покинули 18 страхових компаній (загальна кількість - 215), станом на 1 жовтня 2020 р. - 45 страховиків не виконували нормативи платоспроможності та достатності капіталу через наявність неліквідних активів у структурі капіталу.

Порівнявши основні показники діяльності за 9 місяців 2020 р. та відповідний період 2019 р.:

- загальні активи по балансу страховиків з початку року зменшилися на 3,5%, водночас, активи, визначені ст. 31 Закону України "Про страхування" зросли на 7,8%, що пов'язано зі зменшенням загальної кількості страхових компаній та впровадженням нормативів вимог до капіталу;
- валові страхові премії за квітень-вересень 2020 р. у порівнянні з аналогічним періодом 2019 р. зменшилися на 21,3%, страхові виплати зросли на 13%;
- рівень чистих виплат зріс з 31,9% у 2019 до майже 37% у III кв. 2020 р.;
- уже в III кварталі 2020 р. страховий ринок почав відновлюватися: рівень валових страхових премій перевершив обсяг докарантинного періоду на 3% та зріс у порівнянні з II кварталом 2020 р. на 26%, традиційно, завдяки зростанню автомобільного страхування(КАСКО та ОСЦП).

Таблиця 1. Основні показники діяльності страхового ринку, млн грн

	2019				2020			Вплив COVID-19
	I кв.	II кв.	III кв.	IV кв.	I кв.	II кв.	III кв.	
Активи по балансу	63126,20	65265,10	66950,60	63866,80	65114,90	61888,00	61626,35	-3,5%
Активи, визначені ст. 31 ЗУ "Про страхування"	41470,50	42729,20	44829,00	44609,90	47390,00	58764,42	48085,39	7,8%
Сформовані страхові резерви	28170,80	29019,70	29661,30	29558,80	31965,50	28467,25	29614,85	0,2%
Валові страхові премії	13331,10	27291,10	40561,90	53001,20	11548,80	21018,26	32967,07	-21,3%
Валові страхові виплати	3311,20	6667,60	9845,60	14338,30	3749,90	7043,88	11131,90	13,0%
Рівень валових виплат, %	24,80	24,40	24,30	27,10	32,50	33,50	33,76	-
Чисті страхові премії	9672,90	20120,60	30149,40	39586,00	9668,00	18716,79	29271,78	-2,9%
Чисті страхові виплати	3248,70	6526,90	9624,30	14040,50	3659,00	6853,66	10817,53	12,4%
Рівень чистих виплат, %	33,60	32,40	31,90	35,50	37,80	36,60	36,96	-

Джерело: створено автором на основі даних Нацбанку [2] та Нацкомфінпослуг [3]

Отож, страхові компанії, внаслідок пандемії, не тільки постраждали найменше, а й отримали величезні можливості для розвитку. Завдяки потужному ІТ-сектору та процесу цифровізації України, чимало страхових компаній уже

перебудувало свої бізнес-процеси, запустивши онлайн-продажі та в подальшому зможуть бути більш гнучкими та конкурентними.

Список використаних джерел:

1. Повідомлення Національного банку України. НБУ, 2020. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-nadav-propozitsiyi>.
2. Статистична база Національного банку України. НБУ, 2020. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial/data-sector-financial>.
3. Річні звіти Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України. Нацкомфінпослуг, 2020. URL: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Informatsiia-pro-stand-i-rozvytok-strakhovoho-ryнку-Ukrainy.html>

Гурін А. Л.
*Аспірант, Інститут Кібернетики
ім. В.М. Глушкова НАН України*

МАТЕМАТИЧНІ МОДЕЛІ ТА ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ ПРОГНОЗУВАННЯ ТРЕНДІВ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

Розвиток економіки України має бути спрямований на підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності за різними напрямками. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності країни, а також зовнішньої торгівлі і фінансових потоків на міжнародному рівні набувають усе більшого значення в контексті інтернаціоналізації господарського життя і зростання економічної взаємозалежності країн [1].

За останні роки склалася ситуація, при якій Україна не має значного внутрішнього ринку, економіка країни базується на зовнішній торгівлі. Тому українські підприємства беруть на себе більше фінансових ризиків, ніж європейські. Українські підприємства відчують на собі всі загальносвітові тенденції та протистоять багатьом іншим ризиками, що виникнуть сьогодні. Українські підприємства шукають можливості за межами країни та диверсифікують свої торгові операції, оскільки міжнародна торгівля містить серйозні ризики. Активізація зовнішньоекономічної діяльності повинна стати для України і її підприємств одним з найважливіших завдань, чим активніше Україна вступатиме у міжнародний поділ праці, тим швидше її підприємства пристосовуватимуться до умов ринкової економіки.

У 2018 році Україна проводила зовнішньоторговельні операції з партнерами із 215 країн світу, експортувавши товарів на суму 47339,9 млн дол. США, або 109,4 % порівняно з 2017 р. Імпорт товарів у 2018 році складає – 57141,0 млн дол., або 115,2 %. У підсумку сальдо відображає негативний показник у сумі – 9801,1 млн дол. (у 2017 р. також негативне – 6342,5 млн дол.). Природньо сформувалася тенденція, що за три роки обсяг торгівлі між Україною та країнами Європейського Союзу збільшився на 55 %. А у 2018 році ЄС купив українських товарів більше, ніж за весь час двосторонньої співпраці. Що стосується РФ,